



Exoten zijn actueel! Druk bezochte themamiddag

Op dinsdag 9 oktober 2018 hebben we met 26 collega's een interessante middag gehad over exoten.

Na het welkom door Sonja gingen we snel aan de slag. Wilfred Reinhold van HDSR (gedetacheerd vanuit het ministerie van I&M) heeft uitgelegd wat invasieve exoten eigenlijk zijn. Er zijn maar liefst 1.197 exoten in Nederland, gelukkig niet allemaal invasief.

Lijst met te bestrijden exoten

De Europese Unie heeft een lijst gepubliceerd met exoten die de lidstaten moeten bestrijden. De provincie Utrecht is in samenwerking met een kernteam exotenbestrijding aan het kijken hoe dit uitvoerbaar vorm gegeven kan worden. Naast de unielijst heeft de provincie Utrecht er "eigen" soorten aan toegevoegd, onder andere Japanse Duizendknoop. In december 2017 is er een lijst opgesteld van de 149 schadelijkste exoten in de EU. Deze staan niet allemaal op de lijst van soorten die volgens de EU bestreden moeten worden. De top 149 exoten zijn schadelijk op meerdere aspecten: bv veiligheid, agricultuur, toxiciteit. De algemene conclusie uit de presentatie van Wilfred is dat invasieve exoten allemaal een eigen bestrijdingswijze hebben. Verder is het belangrijk dat alle belanghebbenden, inclusief bewoners, zich inzetten om de exoot te verwijderen, bij voorkeur in een zo vroeg mogelijk stadium. Dit is typisch zo'n voorbeeld van Samen Doen, zowel voor de bestrijding als de monitoring!

Hoe bestrijden waterschappen de exoten?

Piet Meertens (Waternet) heeft vervolgens kort verteld hoe Waternet de exoten aanpakt. Daarna nam Winfried van Leeuwen (HDSR) het stokje over om de aanpak van HDSR te vertellen. Geconcludeerd mag worden dat beide waterschappen pleiten voor het aanpakken bij de bron: bewustwording bij bewoners en bedrijven dat exoten niet in de sloot moeten belanden én dat de verkoop van exoten schadelijke gevolgen heeft.

Na de pauze zijn we middels een discussie ingegaan op de volgende vragen:

1. Welke exoten komen vooral voor in de gemeenten? Is er eventueel een toe- of afname in hoeveelheid per soort?
2. Zijn er de laatste jaren nieuwe soorten bijgekomen of zijn er bepaalde soorten verdwenen?
3. Welke maatregelen worden genomen ter bestrijding danwel ter voorkoming van introductie en verspreiding?
4. Zijn er knelpunten in het exotenbeheer waar de partners tegenaan lopen?

Veel voorkomend zijn: Ongelijkbladig Vederkruid, Japanse Duizendknoop en rivierkreeften. Bijzonder is dat Ongelijkbladig Vederkruid in het gebied van Waternet zo goed als uitgeroeid is. Dit vergt wel heel veel aandacht en handwerk. Houten heeft goede ervaringen met Hydro Venturi voor het verwijderen van Ongelijkbladig Vederkruid.

De uitdaging van de rivierkreeften is dat deze officieel onder de visserijwet vallen en ze alleen gevangen mogen worden door visrechthebbende. Vissers vangen vaak alleen de grotere exemplaren

(die gegeten kunnen worden). De kleinere rivierkreeften blijven dan aanwezig waardoor uitroeiing onmogelijk is.

Voor het actief verwijderen van rivierkreeften buiten de visserij is een wetswijziging nodig. Het voorstel vanuit Winnet is dat HDSR en Waternet deze vraag meeneemt naar de Unie van Waterschappen om vervolgens het onderwerp op de agenda van het Rijk te krijgen.

Bij actieve bestrijding (zoals Ongelijkbladig Vederkruid in Houten) blijkt een afname van exoten zeker mogelijk te zijn. Bij geen, of niet voldoende actie, nemen de exoten vaak alleen maar toe. In Wijk bij Duurstede zien ze dat voornamelijk met Reuzeberenklauw en Japanse Duizendknoop.

Knelpunt bij de actieve bestrijding van exoten is dat er verschillende terreinbeheerders zijn. Met name ProRail wordt genoemd als een partij die (te) weinig doet aan exotenbestrijding. ProRail is ook moeilijk te bereiken als het om dit onderwerp gaat. Het heeft weinig zin om veel geld uit te geven om één kant van een watergang "schoon" te maken als de exoten aan de andere kant niet worden bestreden. Hiervoor moeten we om tafel met onder andere ProRail en RWS.

Een ander knelpunt is dat de burger nog niet voldoende bewust is van de gevolgen van het uitzetten van dat ene aquariumdiertje of vijverplantje. Hierdoor veroorzaakt men onbedoeld veel problemen.

Kortom een leerzame middag!